

Zbirka medijskih objav OBČINA ŽIROVNICA, 21. 07. 2014

Število objav: 2
Tiskani mediji: 1
Splet: 1
Radijske postaje: 0
Televizijske postaje: 0
Teletekst: 0

Spremljane teme:
Leopold Pogačar
Občina Žirovnica
OŠ Žirovnica
Zavod za turizem in kulturo Žirovnica

Seznam objav v zbirki:

	Naslov	Zibelke slovenske kulture		
Zaporedna št. 1	Medij; Doseg	Finance – Weekend; 0	Stran: 7	Površina: 839 cm2
	Rubrika / Datum	Finance Weekend, 21. 07. 2014		
Stran v zbirki 3	Avtor	Suhadolnik Saša		
	Teme	Občina Žirovnica		

	Naslov	Zibelka slovenske kulture		
Zaporedna št. 2	Medij; Doseg	Finance.si; 231945		
	Rubrika / Datum	Novice, 21. 07. 2014		
Stran v zbirki 6	Avtor	Suhadolnik Saša		
	Teme	Občina Žirovnica		

ZIBELKA SLOVENSKE KULTURE

Deset vasi **občine**
Žirovnica poleg številnih
kulturnih spomenikov
ponuja vpogled v
zgodovino čebelarstva

BESEDILO IN FOTO: SAŠA SUHADOLNIK
finance@finance.si

Med Avstrijo na severu in Bledom na jugu se razprostira idilična pokrajina, ki s svojim impresivnim goratim delom, v katerem se prelivajo Karavanke in Kamniško-Savinjske Alpe, ter Radovljiško ravnino, poetično poimenovano kar Dežela, objema deset majhnih vasi. Te pod budnim očesom mogočnega očaka Stola in v okviru **občine Žirovnica** združujejo neverjetno bogato kulturno dediščino in izjemne naravne lepote, iz njih pa so v svet odšli številni pomembni možje, ki so v naši zgodovini odigrali ključne vloge. Nit, ki povezuje njihove zgodbe, se v Žirovnici imenuje Pot kulturne dediščine, in po njej sem se odpravila tudi sama.

Med pridnimi čebelami

Na pohodu po osemkilometrski, večinoma ravninski poti, ki je bila leta 2012 izbrana za najboljšo tematsko pot v Sloveniji, se pridružim simpatični vodnici Petri in skupini avtodomarjev, ki so, poleg številnih kolesarjev, odkrili, da so ti kraji privlačni za obisk in imajo edinstven pomen v slovenskem prostoru. Pot namreč povezuje izjemne kulturne spomenike, med drugim rojstne hiše dr. Franceta Prešerna, Matije Čopa, Frana Saleškega Finžgarja, Janeza Jalna in čebelnjak našega najpomembnejšega čebelarja Antona Janše. Začetek poti je pri

Čopovi hiši, kjer mi vodnica natrosi kopico zanimivih informacij o tem izjemnem jezikoslovcu, ki je govoril kar 19 jezikov. Med hojo izvem tudi, da so prebivalci Žirovnice največkrat kuhalili kašo, zato se jih je prijelo ime Kašarji, od tod tudi ime za vasi pod Stolom – Kašarja. Pred osnovo šolo v Žirovnici postojim ob doprskih kipih vseh naših petih rojakov, ki izhajajo iz te zibelke slovenske kulture, nato pa mimo cerkve Žalostne Matere Božje na Breznici s Plečnikovo krstnico že prispemo do Janševega čebelnjaka. Zgrajen je bil leta 1877 po prvotni podobi iz časa Antona Janše, za katerega se predvideva, da je bil sploh prvi, ki je začel slikati na panjske končnice, pozneje pa je bil tudi kraljevi učitelj čebelarstva na Dunaju. Ko si ogledam panjske končnice od blizu, opazim motive afriških živali in Petra mi pove, da so panjske končnice prave starodobne televizije, ki so jih slikali po pripovedovanjih popotnikov in s katerih so se otroci lahko učili. Nekatere so tudi hudomušne, žensko jezičnost so denimo upodobili tako, da ženskam jezik na mlinskem kamnu brusi sam hudič. Janši je bila bolj blizu nabožna motivika, a poleg talenta za slikanje je imel predvsem posluh za čebele. Tako njegove knjige še danes veljajo za temeljna dela čebelarstva, hkrati pa je ta izjemni čebelar v svet ponesel čebelo kranjsko sivko, ki je danes zaradi svoje mirnosti in pridnosti ena izmed najbolj priljubljenih čebel na svetu.

Finžgarjeve prigode z ričetom

Od Janševega čebelnjaka vodi pot v najmanjšo izmed vasi v občini Žirovnica, Doslovče, in rojstno hišo Frana Saleškega Finžgarja, mojstra ljudske besedne umetnosti. Hiša skupaj s kozolcem in skednjem predstavlja muzej na prostem, znotraj pa skriva vežo, črno kuhinjo, špajzo, hišo, kamro, čevdrc (klet), cimrc (sobo) in štalo ter razstavo, posvečeno pisatelju. Da Finžgarjev duh živi še naprej, se mi zazdi, ko prisluhnem posnetku njegovih spominov iz knjige Leta mojega popotovanja, na katerem mi pisatelj sam, v svoji lepi slovenščini, razlaga prigode iz svoje mladosti. Takole je opisal tisto z ričetom: »Nekoč sem se uprl, češ da ne maram ričeta. Nihče mi ga ni ponujal in me ne silil. 'Prav, prav,' je rekel oče in velel postaviti moj obrok v skledici na peč. Ob dveh popoldne sem že prosil kruha. 'Še nisi južnal. Malica se dobi šele po kosilu.' In tako sem čakal do štirih popoldne. Ko mi je le preveč krulilo po želodčku, sem splezal na peč in poobedoval svoj ričet.«

Jalnov štefan ali dva

Po ogledu Finžgarjeve hiše se naša karavana sprehodi prek Rebra, pobočja, ki zaznamuje začetek Kamniško-Savinjskih Alp in kjer so nekoč živeli številni volkovi, do rojstne hiše pisatelja Janeza Jalna na Rodinah, kjer nas pričaka njegov pranečak Janez Muzej, pisateljeva izrezana kopija po videzu in živahnemu karakterju. Janez

Page: 7

Reach: 0

Country: SLOVENIA

Size: 839 cm2

Kazalo

2 / 3

nas posede in pogosti, potem pa doživeto opiše anekdote o svojem slavnem sorodniku, ki je bil v prvi vrsti literat, med njegova dela sodijo denimo Bobri in Ovčar Marko, pa tudi scenarij za prvi celovečerni igrani film na Slovenskem, Triglavske strmine. Občasno je bil Jalen tudi duhovnik. Kot nam pove Janez, se je pisatelj za poklic duhovnika menda odločil, ker je »Bog pod gorami hodil, pa ta fest fante zase vzel, nikakršne pa je za babe pustil«. In upornik, kakršen je bil, ljubitelj dobre kapljice, bohinjske suhe klobase in taroka, je svoje cerkveno delo najraje na hitro opravil. »Dragi farani! Huda zima, hud je mraz. Zebe mene, tudi vas. Hvaljen Jezus!« je bila Jalnova najkrajša pridiga.

Od Prešerna do medvedov

Po ogledu Jalnove hiše pot po Cesarški cesti vodi še do zadnje postojanke, v Vrbo, Prešernov rojstni kraj, kjer je mogoče videti tri znamenitosti in spomenike državnega pomena: pesnikovo rojstno hišo, cerkev sv. Marka in dvesto let staro vaško lipo, pod katero je razporejenih 16 kamnov, kolikor je bilo nekdaj v vasi kmetij. Ko se poslovim od mojih sopotnikov in vodnice, se odpravim še po odmerek neokrnjene narave severno od Žirovnice,

onstran grebena Peči, v dolino Završnice, ki jo domačini imenujejo tudi Zavrh. Velja za priljubljeno izhodišče za pohodne in kolesarske vzpone na gorske vrhove vse od Valvasorjevega doma do Prešernove kočice na Stolu in planinskega doma na Zelenici, mene pa v vročih poletnih dneh prepriča predvsem smaragdno zeleno akumulacijsko jezero Završnica, v katerem si ohladim noge. Za konec se okrepčam še v bližnjem Lovskem domu Stol, kjer imajo poleg odlične hrane tudi dva udomačena medveda Jaka in Mici, ki sta prava atrakcija. Ob tem, ko zapuščam pravljico pokrajino pod Stolum, mi pridejo na misel le še Prešernove besede: »Dežela kranjska ni ma lepš' ga kraja, ko je z okolšč'no ta, podoba raja.«

Pod budnim očesom

mogočnega očaka Stola in v okviru občine Žirovnica vasice združujejo neverjetno bogato kulturno dediščino in izjemne naravne lepote, iz njih pa so v svet odšli številni pomembni možje, ki so v naši zgodovini odigrali ključne vloge.

■ Finžgarjeva rojstna hiša v Žirovnici

Page: 7

Reach: 0

Country: SLOVENIA

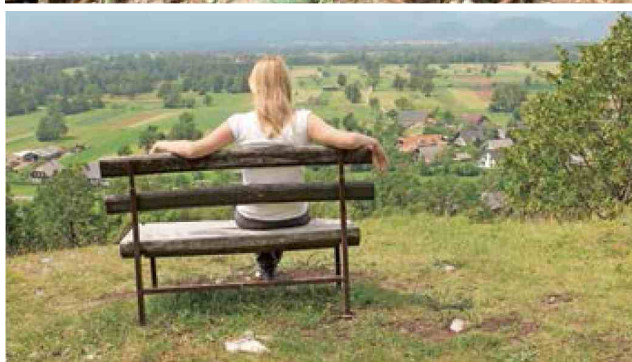
Size: 839 cm2

Kazalo

3 / 3

■ Medved v Lovskem domu Stol

■ Razgled na idilične vasice občine Žirovnica

■ Janšev čebelnjak

■ Janez Mulej, pranečak Janeza Jalna in njegova izrezana kopija

Zibelka slovenske kulture

Saša Suhadolnik

21.07.2014 00:01 / Finance 139/2014

0

0

Deset vasi **občine Žirovnica** poleg številnih kulturnih spomenikov ponuja vpogled v zgodovino čebelarstva

Med Avstrijo na severu in Bledom na jugu se razprostira idilična pokrajina, ki s svojim impresivnim goratim delom, v katerem se prelivajo Karavanke in Kamniško-Savinjske Alpe, ter Radovljiško ravnino, poetično poimenovano kar Dežela, objema deset majhnih vasi. Te pod budnim očesom mogočnega očaka Stola in v okviru **občine Žirovnica** združujejo neverjetno bogato kulturno dediščino in izjemne naravne lepote, iz njih pa so v svet odšli številni pomembni možje, ki so v naši zgodovini odigrali ključne vloge. Nit, ki povezuje njihove zgodbe, se v Žirovnici imenuje Pot kulturne dediščine, in po njej sem se odpravila tudi sama.

Razgled na idilične vasice **občine Žirovnica**

Med pridnimi čebelami

Na pohodu po osemkilometrski, večinoma ravninski poti, ki je bila leta 2012 izbrana za najboljšo tematsko pot v Sloveniji, se pridružim simpatični vodnici Petri in skupini avtodomarjev, ki so, poleg številnih kolesarjev, odkrili, da so ti kraji privlačni za obisk in imajo edinstven pomen v slovenskem prostoru. Pot namreč povezuje izjemne kulturne spomenike, med drugim rojstne hiše dr. Franceta Prešerna, Matije Čopa, Frana Saleškega Finžgarja, Janeza Jalna in čebelnjak našega najpomembnejšega čebelarja

Pod budnim očesom mogočnega očaka Stola in v okviru **občine Žirovnica** vasice združujejo neverjetno bogato kulturno dediščino in izjemne naravne lepote, iz njih pa so v svet odšli številni pomembni možje, ki so v

Antona Janše. Začetek poti je pri Čopovi hiši, kjer mi vodnica natrosi kopico zanimivih informacij o tem izjemnem jezikoslovcu, ki je govoril kar 19 jezikov. Med hojo izvem tudi, da so prebivalci Žirovnice največkrat kuhali kašo, zato se jih je prijelo ime Kašarji, od tod tudi ime za vasi pod Stolom - Kašarija. Pred osnovno šolo v Žirovnici postojim ob doprskih kipih vseh naših petih rojakov, ki izhajajo iz te zibelke slovenske kulture, nato pa mimo cerkve Žalostne Matere Božje na Breznici s Plečnikovo krstilnico že prispemo do Janševega čebelnjaka. Zgrajen je bil leta 1877 po prvotni podobi iz časa Antona Janše, za katerega se predvideva, da je bil sploh prvi, ki je začel slikati na panjske končnice, pozneje pa je bil tudi kraljevi učitelj čebelarstva na Dunaju. Ko si ogledam panjske končnice od blizu, opazim motive afriških živali in Petra mi pove, da so panjske končnice prave starodobne televizije, ki so jih slikali po pripovedovanjih popotnikov in s katerih so se otroci lahko učili. Nekatere so tudi hudomušne, žensko jezičnost so denimo upodobili tako, da ženskam jezik na mlinskem kamnu brusi sam hudič. Janši je bila bolj blizu nabožna motivika, a poleg talenta za slikanje je imel predvsem posluh za čebele. Tako njegove knjige še danes veljajo za temeljna dela čebelarstva, hkrati pa je ta izjemni čebelar v svet ponesel čebelo kranjsko sivko, ki je danes zaradi svoje mirnosti in pridnosti ena izmed najbolj priljubljenih čebel na svetu.

naši zgodovini
odigrali ključne
vloge.

Janšev čebelnjak

Finžgarjeva rojstna hiša v Žirovnici

Finžgarjeve prigode z ričetom

Od Janševega čebelnjaka vodi pot v najmanjšo izmed vasi v občini Žirovnica, Doslovče, in rojstno hišo Frana 9

Saleškega Finžgarja, mojstra ljudske besedne umetnosti. Hiša skupaj s kozolcem in skednjem predstavlja muzej na prostem, znotraj pa skriva vežo, črno kuhinjo, špajzo, hišo, kamro, čevdrc (klet), cimrc (sobo) in štaló ter razstavo, posvečeno pisatelju. Da Finžgarjev duh živi še naprej, se mi zazdi, ko prisluhnem posnetku njegovih spominov iz knjige Leta mojega popotovanja, na katerem mi pisatelj sam, v svoji lepi slovenščini, razlaga prigode iz svoje mladosti. Takole je opisal tisto z ričetom: »Nekoč sem se uprl, češ da ne maram ričeta. Nihče mi ga ni ponujal in me ne silil. 'Prav, prav,' je rekel oče in velel postaviti moj obrok v skledici na peč. Ob dveh popoldne sem že prosil kruha. 'Še nisi južnal. Malica se dobi šele po kosilu.' In tako sem čakal do štirih popoldne. Ko mi je le preveč krulilo po želodčku, sem splezal na peč in poobedoval svoj ričet.«

Janez Mulej, pranečak Janeza Jalna in njegova izrezana kopija

Jalnov štefan ali dva

Po ogledu Finžgarjeve hiše se naša karavana sprehodi prek Rebra, pobočja, ki zaznamuje začetek Kamniško-Savinjskih Alp in kjer so nekoč živeli številni volkovi, do rojstne hiše pisatelja Janeza Jalna na Rodinah, kjer nas pričaka njegov pranečak Janez Mulej, pisateljeva izrezana kopija po videzu in živahnemu karakterju. Janez nas posede in pogosti, potem pa doživeto opiše anekdote o svojem slavnem sorodniku, ki je bil v prvi vrsti literat, med njegova dela sodijo denimo Bobri in Ovčar Marko, pa tudi scenarij za prvi celovečerni igrani film na Slovenskem, Triglavske strmine. Občasno je bil Jalen tudi duhovnik. Kot nam pove Janez, se je pisatelj za poklic duhovnika menda odločil, ker je »Bog pod

gorami hodil, pa ta fest fante zase vzel, nikakršne pa je za babe pustil«. In upornik, kakršen je bil, ljubitelj dobre kapljice, bohinjske suhe klobase in taroka, je svoje cerkveno delo najraje na hitro opravil. »Dragi farani! Huda zima, hud je mraz. Zebe mene, tudi vas. Hvaljen Jezus!« je bila Jalnova najkrajša pridiga.

Od Prešerna do medvedov

Po ogledu Jalnove hiše pot po Cesarski cesti vodi še do zadnje postojanke, v Vrbo, Prešernov rojstni kraj, kjer je mogoče videti tri znamenitosti in spomenike državnega pomena: pesnikovo rojstno hišo, cerkev sv. Marka in dvesto let staro vaško lipo, pod katero je razporejenih 16 kamnov, kolikor je bilo nekdanj v vasi kmetij. Ko se poslovim od mojih sopotnikov in vodnice, se odpravim še po odmereh neokrnjene narave severno od Žirovnice, onstran grebena Peči, v dolino Završnice, ki jo domačini imenujejo tudi Zavrh. Velja za priljubljeno izhodišče za pohodne in kolesarske vzpone na gorske vrhove vse od Valvasorjevega doma do Prešernove koče na Stolu in planinskega doma na Zelenici, mene pa v vročih poletnih dneh prepriča predvsem smaragdno zeleno akumulacijsko jezero Završnica, v katerem si ohladim noge. Za konec se okrepčam še v bližnjem Lovskem domu Stol, kjer imajo poleg odlične hrane tudi dva udomačena medveda Jaka in Mici, ki sta prava atrakcija. Ob tem, ko zapuščam pravljlično pokrajino pod Stolom, mi pridejo na misel le še Prešernove besede: »Dežela kranjska nima lepš' ga kraja, ko je z okol'šč'no ta, podoba raja.«

Reach: 231.945

Country: Slovenija

Kazalo

1 / 8

Medved v Lovskem domu Stol

Foto: Saša Suhadolnik

Več namigov za izlete na povezavi **Weekend
potepanja**